

РЕШЕНИЕ

№ 566

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Дора Д. Михайлова

Членове: Росина Н. Дончева
Адриана Ат. Велева

при участието на секретаря Цветанка П. Младенова Павлова
в присъствието на прокурора Р. М.
като разгледа докладваното от Дора Д. Михайлова Въззивно гражданско
дело № 20231800500612 по описа за 2023 година

Производство по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от „С. – ..“ ООД, против Решение № 13080/18.11.2022 г. по гр. д. № 21024/2022 г. по описа на СРС, 32 състав, с което е отхвърлен предявеният от „С. -..“ ООД против С. г. с. иск с правно основание чл. 2б от ЗОДОВ за осъждане на ответника за заплати на ищеца сумата от 1000 лева – неимуществени вреди, претърпени от нарушаване на правото на разглеждане и решаване в разумен срок на съдебно производство по гр.д. № 20047/2014 г. по описа на СГС.

Жалбоподателят твърди, че изводите на районния съд, че забавянето на производството било обусловено единствено от поведението на страните, както и че спорът се отличавал с фактическа и правна сложност, са неправилни. Игнориран бил и фактът, че причина за отлагане на делото било обстоятелството, че съдът назначил вещи лица, които не притежавали необходимата компетентност да изпълнят възложените им задачи. Районният съд, приемайки, че ищецът не доказал да е претърпял вреди от евентуалното забавяне на производството, не съобразил акта си с практиката на ЕСПЧ (Скордино срещу Италия, № 36813/97 от

29.03.2006 г.), както и практиката на ВКС, че по отношение на наймуществените вреди съществува силна, но оборима презумпция, че неразумната продължителност на производството причинява такива вреди, поради което поначало не е необходимо ищецът да твърди изрично и да доказва обичайните, типични наймуществени вреди, които винаги се търпят от лице, спрямо което гражданското съдебно производство е продължило, извън рамките на разумния срок. Искането е за отмяна на решението и за постановяване на нов акт по съществото на спора, с който искът да бъде уважен.

Насрещната по въззивната жалба страна – ответникът С. г. с. – оспорва същата.

Софийска окръжна прокуратура счита, че решението на СРС е правилно и моли да бъде потвърдено.

Софийски окръжен съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното.

Предявен е за разглеждане иск с правно основание чл. 2б, ал. 1 ЗОДОВ.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

По възраженията срещу допустимостта на решението, което според въззивника било постановено от съдия, който бил длъжен да се отведе на основание чл. 22, ал. 1, т. 6 ГПК, тъй като постановените от него актове подлежали на инстанционен контрол именно пред СГС, настоящият състав намира следното. Основанието за отвод представлява процесуална гаранция, че делото ще бъде разгледано от независим и безпристрастен съд. Пропускът или нарочният отказ на съда да се отстрани от делото сам по себе си не може да обуслови извод за недопустимост или неправилност на постановеното решение, ако постановилият го съд не е нарушил норма, която е съществена. При извършването на преценката дали отказът на съда да се отведе е довел до неправилност на постановеното решение е необходимо да се съобрази какво е било процесуалното поведение на съда в производството спрямо съответната страна, т. е. дали спрямо нея е

процедирано по начин, който да постави под съмнение разглеждането на спора и постановяването на решение само и единствено въз основа на данните по делото, закона и вътрешното убеждение на съдебния състав. Безспорният факт, че в преобладаващата си част постановените от съдия при СГС актове подлежат на институционален контрол именно пред СГС не сочи нито на зависимост, нито на пристрастност на съдебния състав.

Според изложеното в исковата молба твърдените неимуществени вреди са претърпени от ищеца през периода от 13.12.2014 г. до 02.10.2021 г. поради нарушаване на правото му на разглеждане и решаване в разумен срок на производството по гр.д. № 20047/2014 г. по описа на СГС.

Безспорно е във въззивното производство, че гр.д. № 20047/2014 г. по описа на СГС, е образувано на 15.12.2014 г. по искова молба на „С. -..“ ООД от 13.12.2014 г., с която срещу „Х. с.“ АД са предявени иски с правно основание чл. 87, ал. 3, във връзка с чл. 189, ал. 1 ЗЗД за разваляне на договор за продажба на недвижим имот, обективизиран в н. а. №., том., рег. № ....., дело №./.... г. на нотариус М. В., поради евикция на купувача и за заплащане на основание чл. 189 ЗЗД на разносните по договора, както и частичен иск с правно основание чл. 82 във връзка с чл. 190, ал. 2 ЗЗД за сумата 30 000 лв., като част от сумата 226 831.54 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди поради евикция, изразяващи се в разликата между стойността, на която е закупен имотът, и стойността на същия имот към датата на съдебното отстранение. На 06.01.2015 г. съдът е постановил разпореждане за отстраняване на нередовност на исковата молба – за внасяне на държавна такса, връчено на ищеца на 15.01.2015 г., който с молба от 24.01.2015 г. депозирал молба за освобождаване от държавна такса по производството, а при условията на евентуалност – за продължение на срока за изпълнение на указанията. С определение, именувано „разпореждане“, срокът за представяне на доказателства за внесена по сметка на СГС държавна такса е удължен, като съдът е указал на страната, че продължаването на срока с 14 дни тече не от изтичане на първоначалния срок (чл. 63, ал. 2, изр. 2 ГПК), а от връчване на съобщението, което е сторено на 30.01.2015 година. С молба от 13.02.2015 г. ищецът е представил доказателства за внесена по сметка на съда държавна такса по производството. С разпореждане от 09.03.2015 г., постановено по реда на чл. 131 ГПК, съдът е постановил препис от исковата молба и всички приложения да се връчат на ответника, получил книжата на 19.03.2015 година. На

17.04.2015 г. ответникът депозирал отговор на исковата молба, в която са изложени възражения срещу допустимостта на производството, поради което на 20.04.2015 г. съдът е постановил препис от отговора да се връчи на ищеца за становище по искането за прекратяване на делото в 7 – дневен срок от получаването му – 24.04.2015 година. На 04.05.2015 г. ищецът депозирал молба по искането на ответника за прекратяване на делото, а с определение от 11.05.2015 г. съдът се е произнесъл по реда на чл. 140 ГПК по част от доказателствените искания на страните, постановявайки издаването на съдебни удостоверения на ответника (което е сторено на 14.05.2015 г.) и допускайки изслушване на съдебно-счетоводна експертиза (понататък в изложението ССЧЕ) по искане на ищеца, част от въпросите към която касаят определяне на пазарна стойност на недвижим имот, като е назначил за вещо лице С. А.М., специалност „счетоводство и контрол, достъп до класифицирана информация“, видно от Списъка на специалистите, утвърдени за вещи лица от комисията по чл. 401, ал. 1 от Закона за съдебната власт, за съдебния район на Софийския градски съд за 2013 година. С това определение съдът е насрочил делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 15.06.2015 година. На 25.05.2015 г. ищецът е представил доказателства за внесен депозит на вещо лице по допуснатата от съда ССЧЕ. С молба, върху която на 15.06.2015 г. е разпоредено прилагането ѝ към делото, вещото лице С.М. е уведомило съда, че не е изготвило заключение по поставената ѝ задача, тъй като определянето на пазарна оценка на имота е предпоставено от анализ на значителна по обем статистическа информация, за което е необходимо повече време. В първото по делото заседание съдът е приел представените от страните писмени доказателства, предоставил е възможност на всяка от страните да вземе становище по тях в 7 – дневен срок, допуснал е по искане на ищеца изслушване на съдебно-техническа експертиза (СТЕ) за установяване идентичност на недвижим имот и определяне площта му, назначавайки за вещо лице инж. Д.Р.Д., специалност „промишлено и гражданско строителство“, видно от посочения по-горе списък на вещите лица, като е отложил делото за 28.09.2015 година.

С молба от 22.06.2015 г. ищецът е поискал издаване на съдебни удостоверения, което е уважено (удостоверенията са издадени на 3.07.2015 г.), и е отправил искане да бъде задължен ответникът да представи удостоверения от Агенция по вписванията. С разпореждане от 24.06.2015 г. съдът е постановил препис от молбата да се връчи на ответника за становище в 7 – дневен срок от получаването му, като с

молба от 20.07.2015 г. в рамките на указания срок ответникът е заявил своята позиция.

В проведеното на 28.09.2015 г. открито съдебно заседание съдът е приел представени от ищеца писмени доказателства, предоставяйки възможност на ответника да вземе становище с оглед евентуалното им оспорване. Делото е отложено за 02.11.2015 г., като преди отлагането му ищецът изрично е възразил срещу възлагането на задачите по определяне пазарната стойност на процесния имот на вещото лице С.М. с довод, че с вещото лице не разполага с необходимото образование и специалност и не била вписана като независим оценител. По искането за освобождаване на вещото лице съдът е разпоредил докладване на делото в закрито съдебно заседание.

С определение, постановено на 02.10.2015 г., съдът е заменил вещото лице С.М. с вещото лице Ю. П. само по част от поставените задачи.

В проведеното на 02.11.2015 г. открито съдебно заседание съдът е приел заключението към ССЧЕ, изготвено от вещото лице С.М., допуснал е по искане на ищеца допълнителна ССЧЕ, която да бъде изготвена от вещото лице М., приел е писмени доказателства, представени от ищеца, и е отложил делото за 25.01.2016 година.

С молба от 09.11.2015 г. ищецът е уточнил доказателствените си искания, с молба от 16.11.2015 г. ответникът е взел становище по тези доказателствени искания на ищеца, направени в проведеното на 02.11.2015 г. открито съдебно заседание, като с разпореждане от 17.11.2015 г. доказателствените искания на ищеца са отхвърлени.

В проведеното на 25.01.2016 г. открито съдебно заседание съдът е приел заключенията към СТЕ, изготвени съответно от вещите лица Д. и П., допуснал е изслушване на повторна СТЕ относно идентичността и процесния имот и площта му (постановено е делото да се докладва в закрито заседание за определяне на вещо лице по повторната СТЕ, което не е сторено в срока до следващото съдебно заседание – 21.03.2016 г.), като е допусна и допълнителна СТЕ (възложена на вещото лице П.) по искане на ответника, приета в следващото открито съдебно заседание, проведено на 21.03.2016 г., когато е прието и допълнителното заключение на вещото лице М., възложено ѝ на 02.11.2015 година. За насроченото на 21.03.2016 г. съдебно заседание заключението на вещото лице П. по допуснатата допълнителна СТЕ не е било изготвено и съдът е отложил делото за 13.06.2016 г., като повторно е разпоредил делото да се докладва за определяне на вещо лице по допуснатата повторна СТЕ.

С определение, постановено в закрито заседание на 25.03.2016 г., за вещо лице по повторната СТЕ е определен инж. Ж.Х.Е., специалност „автомобилен транспорт, трактори и кари“, видно от списъка за вещи лица към СГС.

С молба от 02.06.2016 г. вещото лице Е. е уведомило съда, че не разполага с нужните знания и специалност да изготви заключение по допуснатата СТЕ, тъй като е оценител на машини и съоръжения, като с определение от 21.06.2016 г. същото е заменено с вещото лице П.Я.. В проведеното междувременно на 13.06.2016 г. открито съдебно заседание съдът е приел представите от ответника с молби от 16.05.2016 г. и 02.06.2016 г. писмени доказателства и е отложил делото за 07.11.2016 г. за изслушване заключението на вещото лице П. и заключението към повторната СТЕ.

В откритото съдебно заседание на 07.11.2016 г. съдът е приел заключението към допълнителната СТЕ, изготвена от вещото лице П., като по искане на ответника е допуснал изслушване на повторна СТЕ за определяне пазарната стойност на процесния имот, възложена на вещото лице П.Я. (с определение от 17.11.2016 г.). За изслушване заключенията на вещите лица делото е отложено за 06.03.2017 година.

В проведеното на 06.03.2017 г. открито съдебно заседание е прието заключението на вещото лице Я. относно пазарната стойност на имота, относно идентичността му и площта, съобразно поставените задачи. По искане на ищеца съдът му предоставил срок, в който да формулира задачи към допълнителна СТЕ. За изслушване на заключението делото е отложено за 3 юли 2017 година.

С молба от 21.03.2017 г. ищецът е формулирал задачи към допълнителна СТЕ, като с разпореждане от 27.03.2017 г. съдът го задължил да представи препис от тази молба за връчване на ответника. С молба от 12.04.2017 г. ищецът изпълнил указанията на съда, а с разпореждане от 13.04.2017 г. съдът постановил препис от тази молба да се връчи на ответника за становище в 7 – дневен срок, депозирано на 09.05.2017 година. С определение, постановено в закрито заседание на 10.05.2017 г., съдът допуснал допълнителна СТЕ по част от въпросите, поставени от ищеца, при депозит, който ищецът внесъл в срок (молба от 12.06.2017 г.).

С разпореждане от 22.06.2017 г. делото е отсрочено от 03.07.2017 г. за 25.09.2017 г., когато е изслушано и прието заключението към допълнителната СТЕ и е приключено съдебното дирене.

С решение № 7627 от 15.11.2017 г. е развален на основание чл. 87,

ал. 3 от ЗЗД, във вр. с чл. 189 от ЗЗД договор за покупко – продажба на недвижим имот от № .., том ., рег. № ....., дело № .. от ..... г. по описа на нотариус М. В., поради евикция на купувача, като ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата в размер на 26 108. 64 лв. – представляваща продажната цена на имота, сумата в размер на 1 847, 90 лв. – платени местен данък и такса битови отпадъци по отношение на имота, сумата в размер на 30 000 лв., предявена като частичен иск от 226 831, 54 лв. – обезщетение за претърпени от ищеца вреди, както и сумата в размер на 502, 63 лв. – разноски, заплатени от ищеца във връзка с покупката на процесния имот, ведно със законната лихва върху всички присъдени суми, считано от 13.12.2014 г. до окончателното им изплащане. За разликата в частта за претендираните разноски за покупко-продажбата на процесния имот до пълния размер от 2 283, 10 лв. искът е отхвърлен като недоказан. Съдът е разпределил и отговорността за разноски между страните в производството.

Решението е връчено на ищеца на 20.11.2017 г., като с молба от 05.12.2017 г. той е поискал изменение на решението в частта за разноските. С разпореждане от 06.12.2017 г. съдът го задължил да представи препис от молбата за ответника. Указанията на съда оито са изпълнени в срок на 21.12.2021 г., като с разпореждане от 29.12.2017 г. съдът постановил препис от молбата да се изпрати на ответника за становище в 7 – дневен срок от получаването му. В рамките на указания срок ответникът депозирал на 05.02.2018 г. становище по исканото изменение.

С Определение № 4844/28.02.2018 г. молбата за изменение на решението е отхвърлена.

На 29.12.2017 г. ответникът депозирал въззивна жалба срещу решението на СГС, като с разпореждане от 05.01.2018 г. съдът е указал на жалбоподателя задължението да представи по делото доказателства за внесена по сметка на САС държавна такса за производството. В рамките на указания срок на 18.01.2018 г. жалбоподателят представил доказателства за внесена държавна такса за въззивно обжалване, поради което с разпореждане от 19.01.2018 г. съдът постановил препис от въззивната жалба да се изпрати на насрещната страна за отговор в 2 – седмичен срок от съобщението, какъвто ищецът в срок депозирал на 16.03.2018 година.

На 27.03.2018 г. делото е изпратено на Софийски апелативен съд, образувано там на 28.03.2018 г. под номер 1 638/2018 година. С разпореждане от 19.04.2018 г. делото е насрочено за разглеждане в

открито съдебно заседание на 08.10.2018 г., в което след изслушване становището на страните е приключено съдебното дирене пред въззивния съд. С решение № 392/18.01.2019 г. въззивният съд е отменил решение № 7627/15.11.2017 г., постановено по гр. д. № 20047/2014 г. по описа на СГС, в частта, с която ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата в размер на 1 847, 90 лв., представляваща обезщетение за вреди от заплатени местен данък и такса битови отпадъци по отношение на имота за периода 1.01.2003г до 31.12.2008 г., като вместо е постановил нов акт по същество, с който е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 189 ЗЗД за заплащане на сумата в размер на 1 847, 90 лв., представляваща обезщетение за вреди от заплатени местен данък и такса битови отпадъци по отношение на имота за периода 1.01.2003г до 31.12.2008 година. С този въззивен акт е потвърдено решението в частта, в която е развален на основание чл. 87, ал. 3 от ЗЗД, във вр. с чл. 189 от ЗЗД договор за покупко – продажба на недвижим имот от № .., том ., рег. № ....., дело № .. от ..... г. по описа на нотариус М. В., поради евикция на купувача, осъден е ответникът да заплати на ищеца сумата в размер на 26 108. 64 лв. – представляваща продажната цена на имота, сумата в размер на 30 000 лв., предявена като частичен иск от 226 831, 54 лв. – обезщетение за претърпени от ищеца вреди, както и сумата в размер на 502, 63 лв. – разноски, заплатени от ищеца във връзка с покупката на процесния имот, ведно със законната лихва върху всички присъдени суми, считано от 13.12.2014 г. до окончателното им изплащане и са присъдени разноски. С въззивния акт апелативният съд е разпределил и отговорността за разноски между страните за производството по обжалване на първоинстанционното решение.

Решението е връчено на ищеца на 01.03.2019 г., а на ответника – въззивен жалбоподател – на 15.03.2019 година.

Срещу решението на САС на 15.04.2019 г. е депозирана касационна жалба от ответника по иска, като с разпореждане от 16.04.2019 г. съдът е разпоредил преписи от касационната жалба и приложенията да се връчат на насрещната страна за отговор в 1 – месечен срок, депозиран в срок на 13.05.2019 година.

С молба от 13.05.2019 г. ответникът по иска е поискал спиране на производството по делото, тъй като било образувано и висящо т. д. № 1/2019 г. на ОСГТК на ВКС. С разпореждане от 15.05.2019 г. молбата е изпратена за становище на насрещната страна, депозирано на 21.06.2019 година.

На 01.07.2019 г. делото е изпратено на ВКС, където на 08.07.2019

г. е образувано под номер 1 658/2019 година. С определение от 25.03.2020 г. делото е спряно на основание чл. 292 ГПК до приключване на т. д. № 1/2019 г. на ОСГТК на ВКС. С определение от 02.08.2021 г. делото е възобновено, като с Определение № 60475/02.10.2021 г. решението на САС не е допуснато до касационно обжалване.

На 08.03.2022 г. състав на Инспектората към ВСС е съставил констативен протокол, с който е установено, че е налице забава на производството от С. г. с. при отлагането на делото за по-дълги периоди от време (за след четири и след шест месеца), както и забава заради насрочване на делото за след 6 месеца след образуването му от Софийски апелативен съд.

Представено е писмо изх. № 94 – Н - 58/30.03.2022 г. на Министерство на правосъдието до ищеца, с което е отказано изплащане на обезщетение, тъй като времетраенето на производството не надхвърляло разумния срок

При горните факти въззивният съд намира следното.

Исковете на ищеца се основават на твърдения за причинени му неимуществени вреди от незаконни актове и действия на държавни органи и длъжностни лица. За подобни вреди отговорност носи държавата съгласно общия принцип на чл. 7 от Конституцията, чиито норми имат непосредствено действие - чл. 5, ал. 2. Отговорността е имуществена, като целта на разпоредбата е да очертае най-общо основанията и да посочи в чия правна сфера и в чий имуществен патримониум настъпва задължението за обезвреда- този на държавата.

До датата на влизане в сила на ЗИД на ЗОДОВ с ДВ, бр. 98 от 11.12.2012 г., този иск се основава на прякото действие на Конституцията на Република България и КЗПЧОС (чл. 5, ал. 2 и 4 от Конституцията на Република България) и се разглежда по общия исков ред. С включването на чл. 26 в обхвата на ЗОДОВ този иск се основава на специалния закон и се разглежда по особения ред, предвиден в него.

Всеки национален съд на държавите – страни по КЗПЧОС, е национален съд по смисъла на чл. 13 КЗПЧОС и като такъв е длъжен да разгледа всяко дело в защита на право, което КЗПЧОС признава, включително и на българските граждани. Разглеждането и решаването на делото в разумен срок от независим и безпристрастен съд е такова право – чл. 6, § 1 КЗПЧОС. Когато са налице предпоставките отговорността на държавата да бъде реализирана чрез иск, тя се

представлява от процесуален субституент – едно или повече съдилища, в които е разглеждано делото, чието разглеждане се претендира да е забавено, като е без значение пред кое от инстанционните съдилища се претендира да е осъществено забавянето. Държавата отговаря за забавянето на разглеждането и решаването на делото от предявяването на иска до влизането в сила на решението, като спазването или неспазването на инструктивните срокове за извършване на отделните съдопроизводствени действия, е без значение. Релевантна е общата продължителност на делото с оглед неговата фактическа и правна сложност. На установяване подлежат отделните забавяния и причината, която ги е предизвикала, доколкото държавата отговаря за всички забавяния (включително действия и бездействия на съда, на другите участници в производството, на съдебни служители, пренатовареност на съда и др.), които са въвн от дължащите се на поведението на претендиращата обезщетение страна, защото е длъжна да установи правила, както и спазването им, за да бъдат осуетявани последиците от недобросъвестно упражняване на права и недобросъвестно изпълняване на задължения. Отговорността на държавата не е обусловена от това дали лицата от състава на съдебните органи са виновни и дали те са нарушили съществуващите правила, или са ги спазили стриктно, но въпреки това е налице забавяне над разумния срок (решение № 30 от 7.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2125/2018 г., III г. о., ГК).

Допустимостта на предявения иск е обусловена от изискването за изчерпване на административната процедура за обезщетение на вредите по реда на глава трета "а" от ЗСВ и липсата на постигнато споразумение – арг. чл. 8, ал. 2 ЗОДОВ (абсолютна процесуална предпоставка). В случая тези предпоставки за налице.

Основателността на предявения иск предполага кумулативната наличност на следните юридически факти: 1/. да е нарушено правото на ищеца за разглеждане и решаване в разумен срок на процесното гражданско дело; 2/. да е претърпял твърдените неимуществени вреди и 3/. между бездействието на правозащитния орган и неблагоприятните неимуществени последици /вредите/ да е налице причинно-следствена връзка.

Елементите от горепосочения фактически състав трябва да се установят при условията на пълно и главно доказване от ищеца – чл. 154, ал. 1 ГПК.

Правният характер на разумното разглеждане и разрешаване на делото е принцип на трите вида процес – граждански, наказателен и

административен. Освен като принцип разумният срок за разглеждане и решаване на делата е и субективно право на физическите и юридическите лица, установено в чл. 6, § 1 КЗПЧОС (посочената норма установява генерални изисквания за всеки съдебен процес, при спазването на които се счита, че този процес е справедлив), а след това и във вътрешните законови актове – чл. 60а ЗСВ и чл. 2б ЗОДОВ. Това право подчертава важността на правораздаването без забавяния, които могат да застрашат неговата ефективност и надеждност, както и съблюдаването на правовия ред (Ботаци срещу Италия, Решение от 28 юли 1999 г.).

Критериите, въз основа на които съдът прави преценката си дали е допуснато нарушение са посочени примерно в закона – чл. 2б, ал. 2 ЗОДОВ, като са приложими стандартите, установени в практиката на Европейския съд по правата на човека /ЕСПЧ/, а именно: 1/. общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност; 2/. поведението на страните и на техните процесуални и законни представители; 3/. поведението на останалите участници в процеса; 4/. поведението на компетентните органи и 5/. други факти, които имат значение за правилното решаване на спора, в т. ч. значението на делото за заинтересованото лице (виж. Решенията на ЕСПЧ по делото Д. и Х. срещу България от 10 май 2011 г.). Преценката дали е спазено изискването за разумен срок се извършва с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най-бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на съдебното производство. ЕСПЧ е определил като важни няколко фактора, за да се реши дали делото е сложно: естеството на фактите, които следва да бъдат установени, нуждата да се получат документи по делото (включително и от чужбина), съединяването на делото с други дела, необходимостта от ползване на специални знания и назначаване на съдебни експертизи, обем на доказателствата и пр. От значение е и поведението на сезирания съда и на съответните власти, както и значението на делото за жалбоподателя. При преценката на поведението на компетентните органи голямо значение имат усилията им за ускоряване на производството – съдебните органи са тези, от които се очаква да следят всички участници в производството, да полагат максимални усилия за предотвратяване на ненужно забавяне. Отделно от това и с оглед практиката на ЕСПЧ (напр. *Salesi v. Italy*, 1993) следва да се посочи, че съгласно чл. 1 КЗПЧОС, държавите-членки са длъжни да организират правните си системи по начин,

който да гарантира спазването на чл. 6 КЗПЧОС, като позоваването на финансови или практически затруднения не може да оправдае неизпълнението на изискванията на чл. 6 КЗПЧОС.

Началният момент, от който се претендират вредите, съвпада с датата, на която спорът е отнесен пред съда.

В случая въззивният съд приема за недоказано правото на ищеца за разглеждане и решаване в разумен срок на процесното гражданско дело да е било нарушено за посочения в исковата молба период или за част от него. Вярно е твърдението на въззивника, че двукратно първоинстанционният съд е назначил вещи лица без същите да притежават необходимата квалификация и специалност за изготвяне на допуснатите съдебни експертизи (вещото лице Ж. Е. и вещото лице С.М.), но този пропуск на съда не е довел до забавяне на производството, тъй като причина за отлагане на делото в проведеното на 15.06.2015 г. съдебно заседание не е единствено липсата на изготвено заключение по допуснатата ССчЕ, а допускането по искане на ищеца на СТЕ, както и предоставяне на възможност на страните по искане на всяка от тях за становище по приетите в това съдебно заседание писмени доказателства, по която причина, наред с факта, че заключението по допуснатата с определението по чл. 140 ГПК ССчЕ не е било изготвено, е отложено и второто по делото открито съдебно заседание. Причина за отлагане на делото в проведеното на 02.11.2015 г. открито съдебно заседание е допускането по искане на ищеца на допълнителна ССчЕ, включително предоставяне възможност на ответника да вземе становище по представени от ищеца в същото съдебно заседание писмени доказателства. Вярно е, че с определение от 25.03.2016 г. за вещо лице по повторната СТЕ съдът назначил инж. Ж.Х.Е., специалност „автомобилен транспорт, трактори и кари“, видно от списъка за вещи лица към СГС, който не разполагал с нужните знания и специалност да изготви заключение по допуснатата СТЕ (заменен с вещото лице Я. след около три месеца), като проведеното междувременно на 13.06.2016 г. открито съдебно заседание е отложено за 07.11.2016 г. за изслушване заключението на вещото лице П. и заключението към повторната СТЕ, приета в открито съдебно заседание на 06.03.2017 година. Забавянето от около три месеца при определяне на вещо лице, притежаващо необходимите за изготвяне на заключението квалификация и специалност, не се отразява съществено на общата продължителност на производството, откритите заседания по което са отлагани впоследствие поради упражнено в срок право на защита на

ответника по исковете. По всички молби и становища от страните, депозирани извън откритите съдебни заседания, съдът се е произнасял в повечето случаи до ден – два след постъпването им. Неоснователно е поддържаното от въззивника възражение, че е било ненужно в производството по гр. д. № 20047/2014 г. по описа на СГС да се изследва въпросът за идентичността на имота. Не право, а правомощие на съда, пред който е отнесен за решаване правният спор, е да събере онези доказателства, които са допустими, относими и необходими за изясняване на делото, като този въпрос не може да бъде пререшаван, вън от инстанционния контрол.

Постановяването на решението от СГС 19 дни след изтичане на срока по чл. 235, ал. 5 ГПК е забавило, но незначително, делото, което предвид оспорванията на доказателствените изводи (изводите за факти) на вещите лица в хода на процеса се очертава с фактическа сложност. Ето защо въззивният съд приема, че общата продължителност на това дело от 13.12.2014 г. до 12.10.2021 г. не нарушава правото на ищеца на разглеждане на предявените от него искове пред съда в разумен срок.

Тъй като крайният извод за неоснователност на предявения иск съвпада с този на районния в обжалваното решение, последното следва да бъде потвърдено.

На основание чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника сумата от 100. 00 лв. – юрисконсултско възнаграждение в производството пред окръжния съд.

Така мотивиран, Софийски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 13080/18.11.2022 г. по гр.д. № 21024/2022 г. по описа на СРС, 32 състав.

ОСЪЖДА „С. – ..“ ООД, ЕИК: ....., да заплати на С. г. с., гр. С., бул. В. № ., на основание чл. 10, ал. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди сумата от 100 (сто) лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение по делото пред въззивния съд.

Решението е постановено при участието на прокурор от Софийска окръжна прокуратура.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____